

ГОЛОС України

Впада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 10 ◆ Середа, 25 січня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

Поясненням того, що інтерес до Договору між Україною й Росією не згасає, здається, можна вважати таку думку Б. Сальцина: «Кредит довіри до Росії й до України з боку інших держав дуже високий, бо, як кажуть банкіри, вони мають дуже великий заставний фонд. Впевнений, що й Україну, й Росію визнають суверенними й будуть з ними мати справу: Сполучені Штати, і Японія, і, тим більше, Європа...»

Договір між Україною й Росією та виступ Б. Сальцина в українському парламенті читайте на 2, 3, 7-й сторінках.

ЕРШИМ Прем'єр-міністром в історії СРСР став В. С. Глобова, який раніше працював міністром фінансів. Його затверджено на своїй Верховній Раді СРСР. Парламент також дав згоду на затвердження перших заступників Прем'єр-міністра СРСР.

ГУЛАГ у сорокові та п'ятдесяті загворили українською... Соціальні анблудом розриваю Україну, розматили по одній дощечці і лопи за все поведижені нутал, нудні попісний чи степовий Манар талат на гоня. Тимали люди самі, тили іх перависокувати безглуздою, нікому не потрібною працею — асістину сілфозною, несинчиною, безрезультатною. Одні із сілцями ситинського шабашу сорокових — табори за Полерини колом. Фоторепортаж «Українські домовини» — за Полерини колом» читайте на 9-й сторінці.

«І в цю мить підійшли, наче виникли із змлюючі сутніок, люди в цивільному...»

(Документальний хрестоматійний про банкірів-халбарників з Дипломатії читайте на 12—13-й сторінках).

АСТУПОМ — на демонстрацію назвав події в Литві Глобова Верховної Ради РРФСР В. М. Сальцин на прас-конференції, але відбувся, 14 січня у Москві.

Відповідно до запитання про захист суверенітету РРФСР, Глобова Верховної Ради Російської Федерації сказав, що для цього необхідні три умови: бути пильним, пильним, пильним, створити Комітет безпеки Росії і російську армію, без якої, на його думку, інтереси росіян можуть бути ущемлені.

ДОГОВІР МІЖ УКРАЇНСЬКОЮ РАДАНСЬКОЮ СОЦІАЛІСТИЧНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ РАДАНСЬКОЮ ФЕДЕРАТИВНОЮ СОЦІАЛІСТИЧНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСРГоловний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКОРодкопейця:
Олександр БІЛИК
заступник редактора
Анатолій ГОРЛОВ
заступник редактора
Олександр
СЕМЕЛЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСРВолодимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙЛеонід
САМОЙЛЕНКО
заступник редактораБорис
СНІДЕРЕНКО
заступник редактораАнатолій
СОЛОНСЬКИЙВіталій СУДЯ
відповідальний
секретарЗасновник
Верховна Рада
Української РСРАдреса редакції:
УРСР, 21047
Київ-47, вул. Мостарова, 4Розповсюдження
не здійснюється
і не повертаєтьсяДрук авторів
публікацій у газеті
Україна на замовлення
здійснюється з готівкою
по рахунку.Індекс 60955.
Тираж 165.650.
Паралельна ціна
на рік 19 крб. 60 коп.

УВАГА!

У зв'язку
з технічним випуском
газети друкуємо змінює
(9-10 стор.) викладено
ним 1 і 5 сторінками

Українська Радянська Соціалістична Республіка та Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка, які надалі будуться Вищої Договіри Сторін, виходячи з Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року і Декларації про державний суверенітет Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки від 12 червня 1990 року, прагнучи поглибити демократичні права держави України та Росії, маючи намір розвивати свої міждержавні відносини на основі принципів суверенної рівності, нечужості у внутрішніх справах, відмови від застосування сили або економічних методів тиску, врегулювання спірних проблем поєднувальними засобами, а також інших загальнонаціональних принципів і норм міжнародного права, визнаючи, що подальший розвиток і зміцнення відносин дружби, добросусідства та взаємного довіри співробітництва між ними відповідало б інтересам національних народів обох держав і сприяло справі миру і безпеки, нерухожості прагненням розвивати співдружність суверенних держав, підтверджуючи свою відданість цілям і принципам Стату Організації Об'єднаних Націй, хельсінкського Заключного акту й інших документів Набачч з безпеки та співробітництва в Європі, зобов'язуючись дотримуватися загальнонаціональних міжнародних норм про права людини і народів, домовлялись про таке:

СТАТТЯ 2
Високи Договіри Сторін визнають одна одну суверенними державами і зобов'язуються утримуватися від дій, що можуть завдати шкоди державному суверенітету іншої Сторони.

СТАТТЯ 3
Високи Договіри Сторін гарантують своїм громадянам незалежно від їх національності або інших відмінностей рівні права і свободи. Високи Договіри Сторін гарантують громадянам СРСР, які проживають на території Української Радянської Соціалістичної Республіки та Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, після прийняття Сторонами законів про громадянство право безперешкоди громадянство на території якої вони проживають.

Питання набуття громадянства однієї із Сторін особами, які проживають на території іншої Сторони, будуть урегульовані відповідною дого з урахуванням законодавства Сторін про громадянство.

СТАТТЯ 4
Кожна з Високих Договірних Сторін гарантує громадянам іншої Сторони, а також особам без громадянства, які проживають на її території, незалежно від їхньої національності, рівні або іншіх відмінностей громадянські, політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи відповідно до загальнонаціональних міжнародних норм про права людини.

Кожна з Високих Договірних Сторін захищає права своїх громадян, які проживають на території іншої Сторони, люди й всією допомогою їй підтримує відповідно до загальнонаціональних норм міжнародного права.

СТАТТЯ 5
Високи Договіри Сторін, бажаючи сприяти вираженню, збереженню і розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншостей, що населяють їхні території, та усталених унікальних етнокультурних регіонів, беруть їх під свій захист.

СТАТТЯ 6
Високи Договіри Сторін розвивають співробітництво і взаємодію в сферах економіки, науки, техніки, торгівлі, гуманітарній та інших га-

дах, сприятимуть широкому інформаційному обміну, сумісно й невідомо дотримуватимуть взаємних зобов'язань.

Сторони вважають за необхідне укласти відповідні угоди про співробітництво.

СТАТТЯ 6
Високи Договіри Сторін визнають необхідність спільного цілеспрямованого Української Радянської Соціалістичної Республіки та Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки з метою існуючих у межах СРСР народних.

СТАТТЯ 7
Високи Договіри Сторін визнають необхідність спільного цілеспрямованого, включаючи співробітництво обох держав у галузі оборони і безпеки з урахуванням прагнень обох Сторін до подальшого зближення миру.

СТАТТЯ 8
Високи Договіри Сторін визнають, що до сфери їхньої спільної відповідальності належить здійснювати на рівноправній основі через спільні координаційні інститути Сторін, належать: — взаємодія у зовнішній політиці; — співробітництво у формуванні і розвитку спільного економічного простору, загальноєвропейського та євразійського ринків, у галузі митної політики;

— утримання систематичного транспортного зв'язку, включаючи супутниковий зв'язок і телекомунікації;

— співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища на своїх територіях, включаючи заходи щодо мінімізації наслідків чорнобильської катастрофи, участь у створенні всеохоплюючої міжнародної системи екологічної безпеки;

— питання міграційної політики; боротьба з організованою міжнародною злочинністю.

СТАТТЯ 9
Високи Договіри Сторін визнають за кожною з них право самостійно визначати якість і форми власності і регулювати відносини власності на своїй території.

Правовий режим державного майна, майна юридичних осіб і громадян однієї Сторони, що знаходиться на території іншої Сторони, регулюється відповідними законами.

Високи Договіри Сторін погоджуються в тому, що всі питання щодо об'єктів, які кваліфікуються як загальносоюзна власність, будуть розв'язані шляхом угоди, що ґрунтується на законодавчих актах Сторін про захист економічних основ суверенітету.

СТАТТЯ 10
Економічні відносини Високих Договірних Сторін регулюються угодами з наданням послужно найбільшого сприяння. Сторони забезпечують розвиток економічних, торговельних, науково-технічних відносин на рівних основах і принципах рівності та співробітництва.

— банків і фінансової системи; — органів територіальної (муніципальної) самоврядування;

— підприємств, об'єднань, організацій та установ;

— спільних українсько-російських і російсько-українських підприємств та організацій;

— індивідуальних підприємств. Високи Договіри Сторін погоджуються в тому, що комерційні міжнародні відносини, торговельно-економічні, всі види зв'язку і передачу інформації співробітництва будуть урегульовані міжурядовими угодами. Сторони не застосовуватимуть

За Українську Радянську Соціалістичну Республіку

Голова Верховної Ради
Української Радянської
Соціалістичної Республіки

Л. КРАВЧУК

в односторонньому порядку економічних заходів, що дестабілізували або завдають шкоди іншій Стороні.

СТАТТЯ 11
Високи Договіри Сторін уклали міжурядові угоди про взаємні поставки і послуги, платежі, ціни і рух цінних паперів, а також про строки переходу на взаємні розрахунки за світовими цінами. Дані перелік угод не є вичерпним.

Високи Договіри Сторін зобов'язуються винести заходи до координації політики цих угод.

СТАТТЯ 12
Високи Договіри Сторін забезпечують транзитні транспортні операції через морські, річкові і повітряні порти, залізничні, автодорожню мережу і трубопроводи, розташовані на їхніх територіях.

Умови і порядок здійснення транзитних транспортних операцій визначаються спеціальними угодами Сторін.

СТАТТЯ 13
Високи Договіри Сторін залишають за собою право укладати договори або угоди, що стосуються співробітництва в усіх інших сферах міждержавних відносин.

СТАТТЯ 14
Високи Договіри Сторін вважають за доцільне здійснити обмін повноважними представництвами. Порядок обміну представництвами та їх статус буде врегульовано спеціальними угодами.

СТАТТЯ 15
Сторони щодо застосування і застосування норм цього Договору підлягають розв'язанню шляхом переговорів.

СТАТТЯ 16
Цей Договір не звільняє зобов'язань Високих Договірних Сторін щодо третіх держав та права на укладання договорів з третіми сторонами про їх участь у визначенні Договором сфери спільної діяльності Сторін і в системі колективної безпеки.

СТАТТЯ 17
Високи Договіри Сторін проводять регулярні двосторонні консультації і переговори з питань виконання цього Договору.

З метою реалізації цього Договору Сторони визнають за необхідне створити також постійно діючу міжпарламентську комісію по співробітництву.

СТАТТЯ 18
Кожна з Високих Договірних Сторін залишає за собою право ініціювати в рамках консультаційного переговорного процесу продовження дії цього Договору або окремих його статей.

Положення цього Договору можуть бути доповнені або змінені за взаємною згодою Високих Договірних Сторін.

СТАТТЯ 19
Цей Договір підлягає ратифікації. Обмін ратифікаційними грамотами відбувається в місті Москві.

Цей Договір набрав чинності з дня обміну ратифікаційними грамотами.

СТАТТЯ 20
Цей Договір укладається строком на десять років. Після закінчення строку автоматично продовжує на наступний десятирічний строк, якщо жодна із Сторін не заявила про своє бажання денонсувати.

Після закінчення строку дії цього Договору кожний українською та російською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

Складено в місті Києві 10 листопада 1990 року в двох примірниках, кожний українською та російською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

За Російську Радянську Федеративну Соціалістичну Республіку

Голова Верховної Ради
Російської Радянської
Федеративної Соціалістичної Республіки

В. ЄЛЬЦІН.

«МЫ ОТКРЫВАЕМ НОВУЮ СТРАНИЦУ В НАШЕМ ВЗАИМООТНОШЕНИИ»

Выступление Б. Н. Ельцина в Верховном Совете Украины

Уважаемый Председатель Верховного Совета Украины! Уважаемые народные депутаты! Уважаемые гости Верховного Совета Украины!

Хочу поблагодарить за представленную мне возможность встретиться нашей делегацией с вами. Мне придаем особое значение развитию добрососедских отношений между Украиной и Россией, прежде всего потому, что в течение многих столетий наши народы тесно связаны друг с другом и имеют много общего в своей судьбе. Нам не дано право слушать наших предков, но мы можем и должны изучать наше прошлое. А изучив его, по-старому, с самим для нас действующим во благо наших народов.

По сути дела, мы только начинаем системный, объективный анализ нашей истории. Но уже сегодня понятно, что она гораздо сложнее, неодолимее, чем считали раньше. Мы понимаем, что в истории наших народов были не только светлые страницы, но и много горького, несправедливого. В то же время наша история, несмотря на все сложности, не смогла разделить украинцев и русских народов. На протяжении веков мы особенно отчетливо видим, каким сильным был импульс нашего единения в Киевской Руси величайшего европейского государства того времени. С тех

ПРО ШО Ж ДОМОВИЛИСЬ УКРАЇНА РОСІЯ

19 листопада 1990 року у Києві був відкритий Договір між Україною і Росією. Наші читачі у численних зверненнях до редакції висловлюють прохання опублікувати сам документ і промову Голови Верховної Ради РРФСР Б. М. Єльцина у парламенті України. Наш парламентський кореспондент Світлана Писаренко свого часу записала її на диктофонку плівку.

Отже, сьогодні виконуємо прохання читачів «Голосу України».

пор судьбы наших народов сложились неодинаково. Каждый из них прошел свой собственный путь. Но были моменты, когда отношения между ними приближались к тому состоянию, которое мы бы хотели иметь и сегодня. Я имею в виду тот небольшой период 1922—1924 годов, когда отношения между Украиной и Россией были провозглашены и начали складываться как отношения между двумя суверенными государствами, когда Центру передавались функции только обороны и путей сообщения. Все остальное было у республик. В последующее время линия развития изменилась. Все мы оказались в тоталитарном государстве, что принесло серьезный ущерб нашим народам. Прежде всего были подрваны основы экономической жизни, механизмы саморазвития экономики. Рыночные отношения были заменены государственным и неэффективными командными структурами. Трудники на Украине и в

России был поставлен в положение исполнителя чисто некомпетентных команд. Десятки миллионов людей были изгнаны с земли, с родных мест, лишены права на свободный труд. Сегодня становятся известными трагические страницы прошлого, такие, как массовый голод, вызванный коллективизацией на Украине и в России. Волюнтаристские установки на сверхиндустриализацию на Украине и в России зачастую наносили непоправимый ущерб природе и человеку. И это сейчас ощущается особенно болезненно. Нам еще предстоит осознать, какие потери понесли народы Союза, все мы оказались в тисках и русский, в процессе культурной революции, ушедшей цели поколений наших народов исторической памяти, а их жизнь — творческих начал. Может быть кто-то не согласится с такой оценкой нашего недавнего прошлого, да и мне тяжело говорить об этом. Хотю и поздно, но мы должны, что движимся не ту-

да. Может быть далеко не сразу, но все таки пошли. Сегодня изучю снова возродить наши республики, восстановить нормальные естественные основы жизни. Как нам видится развитие отношений между Украиной и Россией?

Первое. Наши отношения могут развиваться только на принципе равенства. Я хочу подчеркнуть: мы будем следовать ему во взаимоотношениях с республиками. Я категорически отвергаю обвинение, что Россия сегодня претендует на какую-то особую роль. Да еще, как говорил на сессии Рыжков, что Россия бы хотела сместить Центр из центра куда-то в Россию. Я категорически отвергаю это обвинение. Россия не стремится стать центром какой-то новой империи, получить преимущество по сравнению с другими республиками. Россия хорошо понимает важность такой роли, поскольку именно она в течение долгого времени исполняла такую роль. Это

ей даю? Стали ли от этого россияне свободными? Богатыми? Счастливыми? Вы сами знаете, нам остается дело. История научила нас, что не может быть счастлив народ, господствующий над другим. Это приводит его не к процветанию, а к упадку. Разве каталкины 1917 года не стали закономерным результатом этого пути? Разве не подтверждает это история всего человечества?

Мы — категорически противники унитарного государства. В нем ни один народ не получает благоприятных условий развития. Ни самый многочисленный, ни самый малый — ни один не процветает. История наших отношений подтверждает это. Только когда наши народы находились в равных условиях, а это чаще случалось в период испытаний, их отношения были прочными и подлинно братскими. Идет ли речь о борьбе против золотого века или против крестовщины, или же о Великой Отечественной войне.

Второе. Мы видим отнюдь не единство между Украиной и Россией, как отношения суверенных государств. Думаю, стремление к подлинному суверенитету — глубоко закономерный процесс. Он идет на глубинах народа, отвечает стремлениям, сокровенным интересам народа, он является самоочевидным. Только сегодня многие начинают понимать, что утрата суверенитета, государственности

(Зачитания на 7-й стор.).

3 ЗАЯВЛЕНИЕ ОБРАЩЕНИЕ

Последние действия руководства Советского Союза в отношении балтийских государств создали реальную угрозу их суверенитету, привели к эскалации насилия и человеческим жертвам.

Выражая твердую волю наших народов сохранить и укрепить суверенитет, провозглашенный высшими органами государственной власти;

Сознавая реальность угрозы нарушениям прав человека всех проживающих на территории Балтийских государств, независимо от их национальности; Исходя из убеждения, что дальнейшее развитие наших государств возможно только на пути радикального преобразования, на основе свободы и демократии.

Латвийская Республика, Литовская Республика, Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика и Эстонская Республика заявляют следующие:

1. Стороны признают государственные суверенитет друг друга.

Вместе с тем, полномочия на территории государств, подписавших заявление, осуществляют только законно избранные органы. Действия параллельных структур, претендующих на исполнение властных полномочий, являются незаконными.

3. Стороны считают недопустимым использование вооруженной силы для разрешения тех или иных внутренних проблем, кроме как по официальной просьбе законно избранных органов государственной власти.

Председатель Верховного Совета Латвийской Республики

А. ГОРБУНОВ

Председатель Верховного Совета Литовской Республики

В. ЛАНДСБЕРГИС

4. Латвия, Литва, Российская Федерация, Эстония считают недопустимым участие своих граждан в вооруженных акциях, наносящих ущерб государственному суверенитету друг друга.

5. Стороны выражают готовность оказывать конкретную поддержку и помощь друг другу в случае возникновения угрозы их суверенитету.

6. Стороны считают антиэкономичным и решительно осуждают провоцирование межэтнических конфликтов ради достижения тех или иных политических целей.

7. Латвия, Литва, Российская Федерация и Эстония подтверждают свою решимость развивать отношения между своими государствами на основе признания международного права и взаимосогласованных договоренностей.

8. Стороны призывают все государства, как входящие в СССР, так и другие государства мира, решительно осудить акты вооруженного насилия против самостоятельности Балтийских государств и их мирного населения, несущих угрозу демократии и стабильности в СССР, а также к международному сообществу.

Настоящее Заявление представляется в Организацию Объединенных Наций, другим международным организациям, а также парламентам и правительствам государств мира.

Заявление подписано 13 января 1991 года в столице Эстонской Республики городе Таллине.

Председатель Верховного Совета Российской Советской

Федеративной Социалистической Республики

В. ЕЛЬЦИН

Председатель Верховного Совета Эстонской Республики

А. РЮИТЕЛЬ

к Генеральному секретарю ООН его Превосходительству господину Ксанеру Персусу де Кузьяру

Настоящим мы, нижеподписавшиеся Председатели Верховных Советов Латвийской Республики, Литовской Республики, Российской Советской Федеративной Социалистической Республики и Эстонской Республики, во исполнение статьи 13 Декларации о независимости, обращаемся к Вам со следующим предложением:

1. Создать незамедлительно под эгидой ООН международную конференцию урегулированию проблемы Балтийских государств.

2. Параллельно с этим срочного выполнения Резолюции ООН № 678 от 29. 11. 90 года (по событиям в Персидском заливе).

С ГЛУБОКИМ УВАЖЕНИЕМ И В НАДЕЖДЕ НА ПОНИМАНИЕ

Председатель Верховного Совета Латвийской Республики

А. ГОРБУНОВ

Председатель Верховного Совета Литовской Республики

В. ЛАНДСБЕРГИС

Председатель Верховного Совета Российской Советской Федеративной Социалистической Республики

В. ЕЛЬЦИН

Председатель Верховного Совета Эстонской Республики

А. РЮИТЕЛЬ

Таллин, 13 января 1991 г.

ПІСЛЯ КРИВАВОЇ НЕДІЛІ

Спеціальний кореспондент «Голосу України» передає зі столиці Литви

ж траурі. Ти- з чорними жінках, фото- збитих на юрби лю- ними прапора- вулицях міс-

розчаплено на май- жий вези під центру таїс- ними в неділю мерло від ран поранено, з укрів в тяж- збитих і поре- до 62 років. ища в пала- раїнені — ка- авлені бинти, зойки, крик. ь, що кін- еді збільши-

иного міякої ої техніки не- а функціонує мийний вокзал, електротранс- магазини, кі- нотеатри.

ють Будинок о транслює ого телеба- ролосе радіо- а газет у світ Советская Лит- і «Вільня н надрукова- і фотографії, ак танки гу- ають люд-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

Раді СРСР а, Фатсева, Дементя от- дента Горба- на дітя від дає їй змогу овати у Віль- . Парламент- стріпає з пи- ними, діяча- республіки, а та-

беззбройних цивільних людей, генерал Вареников відповіда- ти відмовився.

Спростовано офіційну вер- сію про початок подій у Віль- ніюсі, яку розповсюдив ТАРС. Медичний експерт доповів на сесії Верховної Ради Литовсь- кої Республіки, що солдата, якого начебто на початку по- дії вбили охоронці-саюдисти, насправді було вбито з авто- мата Калашникова (доказ — випущена з тіла куля). Тамі ав- томати мали лише десантни- ки, які штурмували телецентр.

Дезінформацію ТАРС ре- дактор газети «Республіка» Томиш назвав «московським сценарієм подій». За ним, вва- жає він, підібрали Компартії Литви Буржувізм і Шведам було створено і так званий Ко- мітет національного порядку, який не є законним представ- ником влади в республіці. Од- каже і начебто Вільнюського гарнізону (він звільнений з посади), і командир Псковсь- кої десантної дивізії викону- вали розпорядження саме цю- го Комітету, ігноруючи як го- ловний уряд — Верховну Ра- ду республіки, так і рідне Мі- ністерство оборони.

Тут, у Вільнюсі, багато ізо- земних журналістів. На плі- ку ними знято весь хід неді- льних подій. Не латаліно пи- ше японським телевізійни- кам. Десантники, заприміт- шим, що ведуться зйомки, зби- ли їх відеокамери.

На адресу Верховної Ради Литви відсутність надходять де- сятки тисяч телеграм. Багато серед них і з України. Тек- сти майже однакові: «Ми з ва- ми, литовські брати! Диктату- ра не пройде!».

Валентин ЛАВУНСЬКИЙ, оглядач «Голосу України», Вільнюс, 15 січня (теле- фоном).

Зверніть увагу

У РОЗВІДКУ НЕ ВЗЯВ БИ...

На фронті було пегше. Зразу видно, хто є хто. А тут...

Справа проста. Дали мені як інваліду автомобіль «Запорожець». Машина непогана, але двигун не з кращих. Бо скоро вийшов з ладу. Причому так, що ремонтувати вже немає сенсу. То ж звернувся я до працівників торгівлі — допоможіть. І направили відповідні папери.

Пройшло літровоку. Дви- гуна немає. Делікатно нагад- ро ссе у- ваїня, пер же ав- ниям Мелітопольського моторного заводу. Ад- же мені, подиї з про- тезом ноги, навіть рух- тись містом важко. А до того ж — роки. Од- нак навіть відповіді не отримав: є ті двигуни чи нема?

Отож скажу: не взяв би вас, хлопці, у розвід- ку. І справа, як розу- мієте, не тільки у двигу- ні.

Дмитро НАДІН, інвалід війни, колишній розвідник.

КСОТІ 3 ЛИСТІВ

...Я по своїй суті — атеїст, хоча й безпартій- ний. Роки на службі в Радянській Армії загартували мене в іншому напрямі. Усі наші погля- ди спрямовували проти Бога і релігії. Але я переконався, що релігія не таке вже страшне ави- це, як нам твердили змполіти. Релігія — не ворог Радянської влади і навіть нашої партії. Це велика духовна сила, яка зможеть зга- ти в серцевості на- чинності наші душі. Так- не будемо ж її ганьби- тий!

Л. ОСЬМАК, Хмельницької області.

...Гадаю, що сьогодні найважливішим завдан- ням є створення сучасної економіки, яку можуть обслуговувати лише лю- ди високої духовності, з високорозвиненим по- чуттям громадянського обов'язку і відповідаль- ності перед своїм на- родом, своєю історією, своєю країною. У над- звичайно складних умо- вах сучасної економіки висока духовність на- самперед вимагається від управлінців та пред- ставників влади.

П. ЧОРНИЙ, Кіровоградська область.

...Мене дуже триво- жити істинний суверені- тет України, розвиток на- ших відносин з іншими республіками. Я — за конфедеративні зв'язки. Глибоко переконаний, що не може бути суверен- ності у федеративному Союзі. Я — за співдру- жність, рівноправність усіх держав, за їх повний економічний і політич- ний суверенітет.

В. КРУГЛЯК, Дебальцево Донецької області.

АЛЛО! АМЕРИКА

Про що говорять

Як відомо, з 1 січня 1991 року міжміський службовому телефону стала значно дорожчо- ментується відповідною постановою Ради Міні- стрів. Утім, пішли чутки, що розцінки за хвили- ном телефоном з родичами чи друзями, які живуть- тах, теж значно підвищилися. Хоч знімаю труби- бового апарата, але асе одно страх бере: а р- ділі Те Камелія Георгіана Семенко, черговий плуєтацино-технічного відділу міжміської коюс:

— Розцінки на міжміський розмови не збільшилися взага- лі й, очевидно, не збільшати- ся. Підвищено коефіцієнт опла- ти розмов між підприємства- ми, установами, організаціями тощо. Тобто службові розмо- ви тепер оплачуються за тим же тарифом, тільки самі орга- нізації додають певну суму до

загальної вартос- рів, анізичену під- ди Міністрів Ук- ви поспілкували- ни з Москвою і на 75 копійок. дакція зобов'яз- дати до цієї су- циста. На розмови

КОЛИ КОЗАКИ ПОЛЮВАЛИ

Запрошення

— Скільки вам років? — запитав він дуже серйозно й по-діловому. — Сто? Сто п'ятдесят?

Я був настільки приголом- шений, що не одразу збаг- нув: це вчулося «років», в він сказав «рядів», маючи на увазі об'єм мого репорта- жу. А втім, вчулося — не випадково, такий це чоловік і така темв його звідкавлень.

Ідеться про виставку «Ра- дується, світ новий народив- ся», розгорнуто на другому поверсі Київського суспіль- но-політичного і культурного центру імені Леніна (Хре- щатик, 2).

Автор її — етномузиколо- знавець Ігор Шрвмію.

Виставка — кесподівань. Коли потрапиш сюди, як ка- жуть, з вулиці, та ще не по- митиш коротенької анотації, — уважай що пропав, вра- ження таке, ніби тебе наду-

рили. Чому тут череп мамон- та стоїть на вишитоку руш- никові? Чому тут саме цей посуд і саме ці прикраси? Як пов'язані між собою експ- онати — ті належать Три- пільській культурі, ті — Київській Русі, ці — сучас- ні?

Мені пощастило — гідом був сам автор. Княгині, ма- буть, пам'ятають влаштовану ним же кілька місяців тому виставку «Сім бандур Украї- ни і козак Мамвій». Там у ці- кавому ракурсі, шляхом смі- ливих співставлень, вналізу- валася українська історія, зокрема козаччина. Нинішня виставка ніби продовжує те- му, але на іншому рівні. Ідеться про багатотисячоліт- ню безперервність українсь- кої культури. Карл Лінней

вважав, що піс- рвіна була ко- ва. Пізніше ге- дили його здох- го, їхні дослід- ють, що всеві- зачепив нашу з- не є, а візеру- товім бивні. зр- то тисяч літ т- но ідентичний рушнику, виш- недавно. Отже- тура — так в- жоме, шумерсь- того ж джерел- тура всього лю- не просто наш- не триває й ро- палеоліту по с- Ігор Шрамко- рілі культури. своєрідному по- риш не одраз-

Фоторепортаж РІЗДВЯНІ К

Дочекалися! Слава Богу, дочекалися-таки, дожили до то- го дня, коли можемо вільно, відкрито сказати брат братаві «Христос ся рождає!» — «Сла- віте Його!». Минулися ті дні, коли ми, немов ті перші хри- стияни-неофіти, таємно їли ку- то, влігосе, і тільки в хаті, колядували...

Таких світних, таких радісних днів, як цьогогорічне Різдво Христове, важко й пригадати. Меси людей у храмах Божих, меси колядували... Хто на Свят- вечір дивився Львівське теле-

бачення, пригадує, що в греко- католицькому Святоюрському соборі Львова разом з греко- католицькими правилами служ- бу Богу священики Україн- ської автокефалії, Українсь- кої православної і навіть Ро- сійської православної церков.

А ще тільки на Тернопіль- щину прибуло близько семи- сот дітей із Запорізької, До- нецької, Харківської, Київсь- кої, Полтавської, Дніпропет- ровської і Миколаївської об- ластей, щоб зустріти Різдво Христове. І все ж очікували,

що буде більше міти слівозн- тик хлопчиків, і стачило». Та пр- бажанні не мо- тик «дядя», як- то зусили, аби- раїну поїхало з- дітей. Застеріг- каїнуку у виступ- му телебаченню- иопільського «- мовля, я б сво- силав, попередж- Донецьки: «А в- семью бивших-

Юхим GERMAN,
голова правління фірми
«Либідь».
Рівне.

(Заніченк

[illegible]

Інформ-шоу

НЕПОСИДЮЧИЙ ПРЕЗИДЕНТ

За свідченням агентств Асоційованей прес, у минулому році президент США Джордж Буш відтворив свою репутацію непосадоючої людини. 131 день він зорвав за межами американської столиці, відвідавши країни Європи, Північної Америки, Близького Сходу, а також 113 міст у самих Сполучених Штатах. Цього року географія поїздок гравця американського уряду розширилася, охопивши Азійсько-Тихоокеанську, Арабську, Японію, країни Південно-Східної Азії та СРСР.

ХТО ЯК ПРАЦЮЄ

Відповідь на це запитання дають результати досліджень, опублікованих статистичними органами ФРН. Рекорд працездатності належить японцям: у середньому життєві цієї країни витрачає на роботу 2096 годин щороку. Друге місце вибором займає Франція — 1966 годин. Не третьому — американці — 1904 години на рік. Щодо наших співвітчизників, то вони взагалі з цього списку не потрапили.

Місяці, що минули після
їх перших відвідків вашої
дєслужби, коли я приїздив
на конгрес Міжнародної асо-
ціації українців, позначені
нагостренням протистояння
між консервативними і ра-
дикальними силами. Прими-
ром, навколопарламентські
престристі, інциденти з дєпу-
татами Хмарюко і Гудимою—
се промовляє про поглибле-
ння конфронтації.

У цей період невизначеності, політичної й економічної нестабільності все більше надій покладається на українців, які живуть за кордоном. Щодо так званої української діаспори, бо не всі люблять це слово, то відразу слід застерегти від досить поширених ілюзій.

Звичайно, бажання допомо-
жати Україні, сприяти про-
цесам демократизації, від-
родженню мови й культури у
діспорах є загальною рисою
для багатьох певних організа-
цій форм. Однак варто пе-
ребільшувати ті, хто сподів-
ається на валютні мільярди,
що діспора напевно може
інвестувати в економіку Ук-
раїни. Різ у тім, що саме
діспора є найбільш мобіль-
ною, а тому в Україні її
порядка 35 в'єсмісот тисяч
громадян Канади, які укра-
їнці за походженням, лише
близько десяти відсотків бе-
руть активну участь в діяль-
ності різних організацій, що
функціонують при великих
діспорах. Як в'єси - да-
леко не динамічна й згору-
вана сила.

На яку ж допомогу часно-
ри може сподіватися сьогодні
Україна? В першу чергу
— на гуманітарну. Снажимо
у підготовці кадрів. Вже сьогодні
багато українських на-
уковців у диспосрі сприяють
виїзду на навчання та стажу-
вання фахівців з республіки.
Пріміром, у нашому універ-
ситеті у Ватерлоо зараз у-
пішно проходить стажування
молодий історик, що вивчає
проблеми української еміграції

Зазираючи у майбутнє, хотілося висловити побажання нашим молодим фахівцям складати ті, що до нас прийдуть. Бо вже так склалося, що плуть здебільшого письменники і літературознавці та майже зовсім немає суспільствознавців, політологів, соціологів. В той час як ні в Україні їх бракує.

Будемо відрікти соціологія, наприклад, досі одні з найважливіших наукових галузей. Майже не ведуться опитування, не діє механізм дослідження громадської думки

Кожен знає: у залі засідань Верховної Ради нашої республіки встановлено три мікрофони. Через них народні обранці висловлюють волю своїх виборців; діляться власними думками і спостереженнями, висунувають пропозиції. Проте, щоб не позбавляти слова тих, хто не голосував під час виборів до Верховної

Коли о подібна робота про-
водилась, можна було б
уникнути багатьох фізич-
них зусиль, сфери міжна-
ціональної відносини на Ук-
раїні, вивчення якої в да-
ному замахом. Во ж процес
українізації — в необхідності
його утвердження я глибо-
ко переконаний, — проходить
боліше. Це закономірно. Між-
національні тертя завжди бу-
ли і будуть, вони є в усіх
цивілізованих країнах, у то-
му числі і в Канаді. Ці про-
блеми не розв'язуються во-

Ряди — мільйони українців, які живуть за рубежом, ми встановлюємо для них у редакції четвертий мікрофон. Звичайно, формально він — узяний, «але, переконані, з його допомогою ми дізнаємося про точку зору української діаспори щодо проблем республіки.

українських навчальних закладах IX взагалі не вивчають. Як же без цього інтегрування в світові процеси?

Спільнучись із студентами, я відчув поширену тенденцію емігрувати на Захід. Трапляється, я ваша преса розповсюджує чутки, що Канада, нібито, готова приймати у великій кількості емігрантів з України. Подібні поговорили не мають під собою реальної підстави. Урядом країни ніколи не породиться на масову еміграцію

Україні слід більше розраховувати на свої сили, а не очікувати допомоги іззовні.

Давати конкретні прогнози, як будуть розвиватися події на Україні, не наважусь: ситуація надто складна і сповнена протиріч. Звісно, існує загроза замороження процесу плуралізації. А втім, буде видно. Україна зараз пробуджується, хоч у центральних і південних районах, особливо в селах, процес йде вкрай повільно. В окремих місцевостях дуже сильне про-

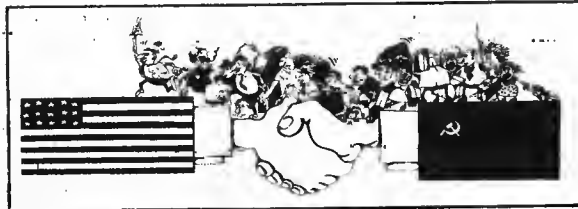
МЕНШЕ ІЛЮЗІЙ — БІЛЬШЕ ВИВАЖЕНОСТІ

в нашій державі, бо це виставляє ризик протиборства країн Європи і Азії, поділу емігрантів з яких зараз обмежується. Та й більшість канадських українців, передаючи свої гроші на батьківщину, рідку землю не за доброю волю, переконані: сьогодні не можна допустити, щоб Україна на лишила багатих молодих енергійних людей. Звичайно, процвітає і економіка, тимчасово, основною ж буде возз'єднання сімей. Не виключений і зворотний потік: частина людей старшого покоління бачить повернення до України своїм обов'язком, змушує канадських доларів дати змогу вилучувати тут свої гроші на доброту. Однак не думаємо, щоб обидва потоки будуть дуже масовими й істотно вплинуть на ситуацію в Канаді.

Нарешті ще про одну ілюзію — підтримку великими державами процесу суверенізації республіки. Звичайно, допомогти тут очікувати ні варто. Захід дуже багато уваги приділяє стабільності, як сьогодні вбачає у політиці Горбачова і міцному центрі. Звісно, ні США, ні Канада не будуть рішуче сприяти децентралізації Союзу, тому

тистояння тих, хто бажає зберегти старий устрій. Невідомо, чи вдасться переконати населення, якому ще не вистачає політичної культури.

А в цілому, зрозуміло, не — народ України. Ідея, що в Україні є економічно потужні економія як політичної, так і економічної ситуації. Одинак сила тиснення пахотів, і в Україні життя на рівні багатих на Заході, на відміну який щедро до ринку відносини продає успішні підприємства, і в Україні не оразу: подолання приїде не раніш, як через п'ять років. І в Україні життя на рівні багатих на Заході, на відміну який щедро до ринку відносини продає успішні підприємства, і в Україні не оразу: подолання приїде не раніш, як через п'ять років. І в Україні життя на рівні багатих на Заході, на відміну який щедро до ринку відносини продає успішні підприємства, і в Україні не оразу: подолання приїде не раніш, як через п'ять років.

Радесько-американське співробітництво: міст для еміграції! Малюнок **Юрія ГОЛОВЧЕНКА.**

**ТЕЛЕФОН
ПОЛІЦІ — 112**

За повідомленням газети «Таймс», з 1992 року в усіх країнах Європейського співтовариства телефон для викликання поліції буде один і той же — 112. Незважаючи на будівництво цифрових комбінацій цифр, можна буде також викликати пожежну і «швидку допомогу».

Тепер криїжджому не знадобиться витрачати зайвий час на пошук телефонних номерів цивільних служб.

**І ТАК
«ПРОКОВІНУТЬ»!**

Антивіз, проведені дослідження рф сь ким (ФРН) лінгвістами, показав, що коментатори зхіднонімацького телебачення обходяться у своїх виступах перед глядачами «небором» фрізі «elitist», число яких згалом не перевищує трьох тисяч (не асіх).

Ці дані, одержані на основі ретельного вивчення передач диче з одних місяців — інших

ПОЦІЛУНОК НАТЩЕСРЦЕ

У давнь весілля молодята з істинського містечка Матильде змушені мавати нічого не їсти до залицяну. Річ у тім, що відповідно до давньмісцевої традиції, чинитися їм доводитися догора ногами. Женихи й наречені підвішували за ноги, і вони перебувають у такому стані доти, поки їм не вдасться залицятися. Звісно, повний шлунок цьому лише не робити.

Позздримо!

Капіталістичне змагання

Американський журналіст «Форчун» не зрадив традиції, як звяжді, вміщуючи своїх сторінку список найможливіх людей світу. Навіть і сенис шувати у цьому естрі прізвища наших сичизмаків чин то громадян чієї Європи. Перше місце в списку багаті світового штабу вже протягом багатьох років утримують Сполучені Штати Америка — тут і Влезаво не дивляться у майні не ялоєські міньядри, а їх у «золотому списку» нашо року помінивши до сьмисл (дорівнює з давньодавні м 1989 році).

Рекордсменом, тобто на гатшово мільйонно сайту, швешеться 44-річний суїтинею Хассаніє Боніах, заовженія якою сягнуто 25 ньярдів доллара. Король діяскої Аравії Фахід — напруженоу ситуацію у рїоні — у манкумо році множив свої багатства. має 18 мільярдів і явяв вітримув другу мозицію.

Третє місце — і 12 мільярдів доларів — належить американській сім'ї Марс, власники мережі кондитерів з виробництвом продукції харчування. Не внаше як ніюбас співаків чинників до ласощів сприяє складнощі цієї зовнішньої роліни на підставі мінерів. Проте, усе це не горілки сім'ї, не потерпає зростає стевків. Однак не може з'являється те, що найзвичайшою модою в Європі й США вертуть у списку багатілі членів сім'ї. Найбільш багаті в Великобританії Елзавети в однедінасті мільярдів оцінюється сьогодні її достаток, що включало, окрім грошей, рідкісні й нерухомі майна, і навіть марті, посуку, коштовності.

Уперше до десятка нідарувійшов громадянин Тейваніщо свідчить яро стрімке зростання ролі Південно-Східної Азії у світовому бізнесі.

ПРОКІП ЮРЧУК.

Через кілька днів ми побували на території та-

3 АЛІЗНИМНІЙ сколамі підірвали у вантажний коридор посто дозконтролю. Замінили капці, зайшли на сапропусник. Там одягли білі шпательки, тонкі сорочки, зерку — зеленія ба новиний костюм. Респиратори ретельно поклали дозметрості сапропусника М. Громова. У спеціальній інженерній комбіні звали дозиметричний наочисний. І тільки після цього взяли до рук целофанові мішечки з фотоапаратами і блокутами.

«Саркофаг» знову у центрі уваги. Тут працюють ечені, спеціалісти-атомники.

Пропонуємо читачам репортаж, зроблений під час не дуже тривалого (за об'єктивним хронометражем) перебування в епіцентрі глобальної катастрофи. Безумовно, це виключало від автора жорсткості й рішучості, оскільки пов'язано з певним ризиком, безпосереднім укладанням аплівом радіації.

На зеленій стіні написи: «Радіак», «примоті Надія». «Автомат» 1986 року. Далі шматок проліг до моніторної бурової ділянки. Це інженер М. Харчук стежить на екранах телевізійних моніторів за роботою бурових установок. Ці установи працюють свердловинами в зацелі виходом і «залачаті» сажим бетоном приміщення кошикового четвертого блоку. Поясники: ці приміщення для того, щоб знати і контролювати стан ядерного паліва.

Вже є 140 свердловин, а роботи потерпають даві... Коротка розмова з буровими інженерами. Начальник групи по вимірюванню нейтронних потоків і гамма-випромінювань Комплексної експедиції А. Воробей: пробуються до приміщення, де могло знаходитися ядерне паливо. Вже вийшли 6 метрів, та до мети ще далеко. Доволка чорні стіни. Білі маски на обличчях. Поначлена виходом апаратура, понавішена багатогрун металеві бали. Час перебування — хвилини.

Дури перелили тікми у лабораторію приміщення, де відносно чисто. Потім почали перевантажувати у «скафандри». Коли закінчили всередині на-

Репортаж

В ГЕЛІОМІХ «САРКОФАГ»

півпрозорих комбінезонах, К. Черевих допимі конюму з нас щільніше затягнуті усі завітки. Замість логічних «плоскості» ретельно підігнали важкі гумові респиратори з лугуними фільтрами, перенесли їх на герметичності.

На руки замість рукавичок з тлвиний наалі гумові. Вони не тлвини краще захищали від радіації, в них значно зручніше працювати з фотоапаратом.

У другий маршрут вирушили двоє інженерів. Навіть жартували.

Пробрався крізь пролом у бетонній стіні. Аби тільки не послизнувся. Останній слабше. Коли небезпечно, людина відводять очі до неба. До неба. Динитись вгору не можна. Запрошуючи очі радіоантени пил.

Тепер весь час тлвини аніз. На нульовій позначці до басейну барбарева.

— Тепер слухайте уважно, — глухим голосом каже Черевих. — Он те місце попереді під трубами треба пробігти дуже швидко. Далі — отвір у вертикальній шахті, в ній — залізний скобін.

Пирієні по груді, подаси сигнал товирієній. А тепер — гайда!

Зігнувшись, як під невидимими кудлами, першим на той бік перебіг Юрій Кобзар. Невадво почувши «давай!». Штов Волода,

«Давай!». Третім — я: Підбіг до люка, подав целофановий мішок з фотоапаратом і блокутами. Так ладношину і сунулися у перерозондний коридор.

Коли різко замуровувалися з акумулятом під воду, то кожен метр лігав на тіло величезним тиском. А тут кожен крок у гліб «саркофага» обертається проти людини підвисаючий радіаційний рівня. Стіни для остоороги обшиті свинцевими пластинками. Але далі — їх вже не буде. Свинцеві пластинки про-

тому коридорі чинсь промінь ліхтаря, кознувши по чорній стіні, висідали у темряві билий перефрат доднина. І всі ліхтарі спрямувалися в одну точку. Було добре видно напис «Стіна», іржавий сід під кором через респиратор «б» і чорні стрілки. Вони замірили на відмітках 1 година 23 хвилин...

Чорсто перерозонд, виниу біля ніг, бачу в чорній рамі велику люку. Як вона потрапила сюди? І навіть нахилився, щоб краще розглянути. Квіт з фольги свитався в промені ліхтаря, як злот.

Але це не люка, а багаточислене захисне скло. Ще до аварії крізь нього вела спостереження, коли у реактор завантажували ядерне паливо. А «золотий» скло зробило радіація. Через цей отвір вже застали металеву конструкцію, щоб потім завантажити з телекамерою. Для дослідження центрального залу...

Але, тепер, коли відключились, можна зробити надлишнє — зашнурити туди, де до виходу був реактор.

Не більше прох секунд, — попередив наш вождь. — Там, з дрином, 70 рентген свитить.

Кілька кроків по забирити, коли входи у центральний зал. Потім трюки праворуч. Дірка в бетонному моноліті. Тепер треба знайти три, та не тріси у підмурки. І таний порух — і все перед очима.

«Давай давай давай» — відлічав мій внутрішній голос одні секунди. І за що мить я побачив, немов під час сліпучого спалаху ічної блискавки: бетонні брили, захисна кришка кошикового реактора, Шматки труб, дрові, радіобу з цифрами «12» і «14», скинуті сюди з вер будівлі...

«Давай давай давай» — повторив мій внутрішній голос ще раз. І за що другу секунду я встиг глянути аніз. Зайти, амонірий жар, і в думу, і в обличчя вийшли крижаний холодом. Було так жарко, немов щось доднина не в шахту кошикового реактора, а в експериментальний проект могли для всього лоб будівлі...

Третьої секунди, щоб подивитись вгору, у мене, ні, не було...

Микола ХРІЩЕНКО, кореспондент газети «Чернівецький Вісник». (Спеціально для «Голосу України».)

Чернівці.

Мати — Надія

Дяки у Львові вікрився крайовий спеціалізований госпіталь для дітей, потерпілих від чорнобильської аварії. У відкритті цього лікувального закладу взяли участь заступник голови американського фонду «Діти Чорнобиль» Надія Матківська та голова постійної Комісії з питань чорнобильської катастрофи письменник Володимир Яворівський.

В біді не лише переживають друзі. Біда перетворює будь-яку людину на те, що є тільки людиною. Серед сім'ї «співчуття» та «співчуття» мені ближче остини, бо саме тоді частку твоєї біди бере на себе той, хто поруч. Так зробила Надія Матківська. Українка за походженням, вміряєная за місцем проживання, перше мінула до лікарні, як неадекватно український парламент склялово привітав з присосенням незвичного звання — «чорнобильська мама». Коли виходжує час чорнобильського бідою, Надія Матківська стала однією із засновниць американського фонду «Діти Чорнобиль». Зібрала навколо себе таких же одержимих жінок з українськими дітьми, які, за вчучим висловом Володимира Яворівського, гарно трясуть місцевих тошотуємих.

Першим і дуже позитивним результатом їх діяльності було 120-тичний вантаж, котрий до-

стився «Руськи» з Америк. Ліки, медичне обладнання, продукти дитячого харчування, вітамінні — як часно все це було по той. Згодом був ще один літак і ще 160 тонн допомоги. А далі пані Матківська, за гроші свої й фонду, просто брала закордон дітей і влаштуовувала їх на лікування в американські клініки. Як відтунули, як засмілилися надією — можна відповісти за багату місяця відчуття — очі їх бачили...

— Так, поратунку боді однієї дитини, вартіи був би океан, — говорила під час свого приїзду на Україну пані Матківська. — Але ми зрозуміли, що значно ефективніше — перевозити дітей через океан, а зробити можливим лікування на Україні. Тоді й засмілися жінки біди. Білий мішок потерпілих. Так, у нас немає клінік нешого рівня, бракує обладнання, ліків, кваліфікованого персоналу. Що, якщо проблеми ми й візьмемо на себе.

У ці дні Надія Матківська жила на Україні. У Львові відкрилася перша клініка для комплексного лікування потерпілих від чорнобильської на-

тезофори. Чиста зона і понове заоздоровлення з місцевею владою значення П місцезнаходження. Певно, нашого ані — самі сіпни. Про решу потурбувався американський фонд. Спеціаліст, котрі приїждять з США, нечичують наші медичні. Крім того, представники фонду стверджують, що найпрогресивніше оздару використовувати у практиці.

Наступний такий же лікувальний заклад розташовується

метис безпосередньо в зоні біди.

«Чорнобиль». Це аніст над нами цей домоклі мет. Завдяки зусиллям тихи вікривчій чужому горю людей, Надія Матківська, цей страшний мет можна відвести, зупинити зловисний разукон мерти.

Зоя ПЛЕХУН.

Іа фото: Надія МАТКІВСКАЯ і Дмитро ПАВЛОВИЧ Сергія ДИМТРИЧЕНКА.

A black and white portrait of a woman wearing a black headscarf and a dark necklace with a large, ornate pendant. She is looking directly at the camera with a serious expression. The background is dark and indistinct.

ДЕНЬ АНГЕЛА ІГУМЕНІ

НАГІРНА ПРОПОВІДЬ ХРИСТА **РУН-ВІРА**

И адреса: RUN-vira Oriani
P. O. Box 147 Spring Glen
N. Y., 124B3 USA.
Валентин ОЛЕКСЕНКО.

закладі, вирішив одразу й круто змінити свою кар'єру. Добре, що до того часу приспала серйозна реорганізація у банківській системі країни, коли на зміну одному-єдиному банку прийшло відразу декілька. І тому, вакантних керівних посад і крісел одразу з'явилась велика кількість. А банківська справа з торговельно, зрозуміло, схожа — і там, і там «крутяться» гроші.

Коротко кажучи, О. Чеханов, який удався до елементарного протекціонізму, стає керуючим відділенням Промбудбанку в Марганці і швидко приходить до висновку, що зупинитися на досягнутому просто смішно.

А чому б не покінути взагалі провінційне містечко і не переїхати до Дніпропетровська? Важко? Але є заступники, яких на сучасній дльовий мові все частіше називають спонсорами.

Саме тут на сцену необхідно, наслідуючи жорстку логіку обвинувального висновку, виводити головних героїв справи — Миколу Остаповича Ренкаса, начальника обласного управління Промбудбанку СРСР і Григорія Івановича Спасова, заступника операційного управління цього ж банку і одночасно начальника факторингового відділу.

«...Великим сюрпризом для нас, банківських працівників, стало переведення Чеханова керуючим Індустріального відділення банку (Індустріальне відділення Промбудбанку м. Дніпропетровська. — Прим. автора), який, як я знала, не володіє великими і необхідними знаннями. Ми припускали, що це переведення Без Спасова не обійшлося. Вони були такими друзями, що називали один одного братами!...»

(Із свідчень однієї із численних свідків справи).

Так, О. Чеханов і Г. Спасов дружили і близькими стосунками були пов'язані давно. Саме до Спасова як посередника звернувся Чеханов, коли вирішив не просто змінити місце роботи і прописатися в обласному центрі, але при цьому вирішити своє квартирне питання: побажав отримати державну і як мінімум чотирикімнатну квартиру на трьох членів сім'ї. Ось тут і знайшли один одного майбутні зловмисники. Йшли, як доля, назустріч і прийшли врешті-решт до суворого вироку.

Хто міг, як зветься, одним махом вирішити одразу всі проблеми О. Чеханова? Звичайно, М. Ренкас — один із головних банкірів області. Людина впливова та й реальною владою володіє — як не як у його руках великі гроші. Не свої, державні. Але розпоряджався сотнями мільйонів, щоб тям не казали про колегальність, врешті-решт начальник управління. Це від нього залежало, дасть банк кредит чи ні. І

якщо дасть, то під який відсоток. Г. Спасов знав, як підійти до М. Ренкаса.

«...Я пообіцяв йому з'ясувати питання. По приїзді до Дніпропетровська із Марганця, де у нас відбулась розмова (прохання О. Чеханова до Г. Спасова посприяти про переведення в обласний центр і отримання там квартири. — Прим. авт.), я зайти до Ренкаса не наважився, а переговори по цьому питанню з В. Ганишем, який знаходився у дружніх стосунках з Ренкасом, передав йому повністю розмову з Чехановим, а також слова Чеханова, які він сказав під час бесіди, що коли виникне потреба у грошах, матеріальному заохоченні, то за цим діло не стане. Потім я переказав цю розмову Ренкасу. Вислухавши мене, Ренкас назвав суму в тисячу карбованців за переведення і 3-4 тисячі за надання йому квартири...»

(Із свідчень Г. Спасова, том 27 справи).

Одним словом, кому треба — М. Ренкас подзвонив, кому треба — натякнув і буквально в лічені місяці початківце-банкір О. Чеханов не тільки очолив Індустріальне відділення Промбудбанку СРСР у Дніпропетровську, але й хвацько отримав до нового крісла ще й чотирікімнатну квартиру у декількох хвилинах ходи від місця роботи.

Як бачите, коли дуже захотіти, то будь-які мрії збуваються. Але лише тільки при одній маленькій умові — необхідно знайти пробивного спонсора, котрий, як істинний банкір, візьме з вас обумовлений відсоток від обороту. Кому не зрозумілі ринкові терміни, скажемо простіше — хабар. Як це і зробив колишній начальник Дніпропетровського управління Промбудбанку СРСР М. Ренкас, визначивши вартість мрії свого підлеглого у 5 тисяч карбованців. І які отримав без мук совісті.

«...На початку березня 1989 року на роботі Спасов сказав мені, що слід з'їздити до Чеханова і забрати у нього гроші на знак вдячності за квартиру. Коли приїхали до Чеханова, зашли до нього у кабінет, Чеханов спитав у Спасова: «А чому тут Гвишні?», на що той відповів, що нічого страшного в цьому немає. Після цього Чеханов дістав із свого сейфа гроші і поклав їх на приставний столик, запропонував Спасову перерхувати їх. Але Спасов сказав, щоб я перерахував гроші, що я і зробив. Їх виявилось 5 тисяч карбованців. По приїзді в обласне управління банку я піднявся до Ренкаса у кабінет і наодинці з ним передав йому гроші...»

(Із свідчень В. Ганиша, том 27 справи).

Відомив, що люди заробляють зараз «копійку», а ти в цьому плані незаповзятливий. Мені спало на думку, що розмова повернеться до старого, тому що, коли я приїхав з Москви, то доповідав, які нові віяння у банку, що планується введення ряду нових банківських послуг, ми обговорювали проблеми факторингового відділу. Але розмова повернулася у інший бік. Ренкас сказав, що потрібні гроші, тому оформи мене у кооператив, будеш працювати, а гроші віддаш мені».

(Із свідчень Г. Спасова, том 3 справи).

«...Пресні року я вийшов на роботу у вихідний день для складання квартального звіту. Мені подзвонили із обласного Житлоспецбанку і спитали, хто видав кооперативам більші суми? Пізніше мені пояснили, що начальник операційного управління Р. Шпет таємно видав кооператорам 7 і 8 мільйонів карбованців. Ренкас зібрав раду банку і зробив догану Шпету. Потім Ренкас залучив мене і наодинці сказав: «Бачиш? Треба працювати, як твій безпосередній начальник, уявляєш, скільки він грошей загірбав». А тут нібито у підтвердження цих слів Шпет купляє авто іншу «Вич» нової моделі».

(Із свідчень Г. Спасова, том 3 справи).

Можливості робити свій бізнес у дніпропетровських банкірів були немалі. Приміром, ті ж кооператори. З ними особливо церемоняться і дотримуються. Треба було, Хіба не ясно, що при недосконалому законі про кооперацію навіть цивілізований кооператор у пошуках матеріально-технічних, фінансових ресурсів змушений частенько шукати, шукати обхідних шляхів, що мейють із законом.

Нова операція банку «М. Ренкас і К» почалася зовні буденно і невиягдливо.

Кооператив «Ефект» при виробничому швейному об'єднанні «Дніпро» через величезні зусилля дії його керівника Н. Заєць при використанні банківського кредиту опинився у скрутному фінансовому становищі. На його рахунок були лише борги, за якими до того ж ще доведеться виплачувати «круті» відсотки.

Тоді Н. Заєць звертається до начальника Дніпропетровського обласного управління Промбудбанку СРСР із зовсім невнимним проханням — надати допомогу при переведенні розрахункового рахунку кооперативу «Ефект» із Кіровського відділення Житлоспецбанку в Індустріальне відділення Промбудбанку і надання у майбутньому допомогти кооперативу і відстрочки виплати платежів.

М. Ренкас обіцяв «посприяти» (а це дієслово віднині прийдесть постійно брати у лапки, бо за ним значиться прямий натяк на необхідність дати хабар).

До речі, з цього епізоду вже починає чітко спрацьовувати система поборів, у якій є організатор і виконавець.

Коротко кажучи, обіцянку було дано і її необхідно виконувати. Та не стане ж він безпосередньо цим займатись!

Ось чому і запросив М. Ренкас у свій кабінет заступника начальника операційного управління банку Г. Спасова, котрий, як він пам'ятає, був не просто наближеною особою голови банку, але й спеціалістом по особливим дорученням. Спасову і було надано доручення переслати розрахунковий рахунок кооперативу «Ефект» у відділення до О. Чеханова і разом з ним знайти засіб уритувати кооператив від боргової ями.

Молодий банкір О. Чеханов, звичайно, такий засіб знайшов. Дійсно, для цього знову змушений був вдатися до різного роду порушень. Але не виконати вказівку М. Ренкаса він, навіть якщо і дуже цього не хотів, просто не зміг. Після того, як дав хабар за переведення у Дніпропетровськ і отримання там чотирикімнатної квартири, О. Чеханов зробився пов'язаним і тому зобов'язаним.

А де ж кримінал, спитає читач? Та його і зовсім не видно: були прохання, були вказівки, скоїлись і різного роду дії, які можна назвати лише необумовленими і невідповідними різному роду банківським положенням та інструкціям. Та це поки не кримінал, хоча й добре відомо з усієї нашої вітчизняної історії економіки адміністративно-бюрократичного типу — інструкції для того й пишуть, щоб їх успішно обходити.

Обійшли, кооператив урятували, а його вдячний керівник Н. Заєць поспішає віддати великому банківському благодійнику, тобто самому М. Ренкасу. Та що воно може зробити, коли підприємство тільки-но звільнилось од боргів?

Виходить, змогла, Н. Заєць замовила в'язальницю свого кооперативу чоловічий джемпер із чистої вовни і під виглядом подарунка до дня народження рятівника, і знову ж через Г. Спасова, передала його начальнику банку.

«...За тим на початку березня 1989 року Ренкас викликав мене до себе у кабінет і дав вказівку вивести з його приймальної голову кооперативу «Ефект» Заєць і з'ясувати, чому вона там знаходиться. Заєць заявив мені, що вона хоче зайти до Ренкаса, щоб подарувати йому джемпер за надане їм сприяння у переведенні рахунку і сплатення боргу. Після цього вона передала мені в поліетиленовому пакеті темного кольору джемпер вартістю 110 карбованців. У той же день я потрапив до Ренкаса у службовий кабінет і передав йому той джемпер, пояснив, що це від Заєць. Ренкас його прийняв і мовив: гаразд, давай...»

(Із свідчень Г. Спасова, том 27 справи).

М. Ренкас і від джемпера не відмовився. І той знає, мабуть, саме ця річ індивідуальної трудової діяльності остаточно переконала голову бан-

ку в тому, що відповідно поставлена робота з кооперативами та іншими організаціями може виявитись тим самим особистим бізнесом, до якого банкір так тягнувся.

Слідом за отриманням джемпера, вартістю сто дев'ять карбованців, М. Ренкас і Г. Спасов починають розкручувати більш вагомий операцію. На цей раз до рук банкірів пішли самі керівники центру торгово-економічних і культурних зв'язків (госпрозрахункова організація при Дніпропетровському обласному комітеті ЛКСМУ).

Після створення центру у госпрозрахункової молодіжної організації виникла проблема початкового капіталу. Де його взяти, якщо за спиною немає солідного гаранта з твердим банківським рахунком?

Саме тут на горизонті з'являється керівник уже знайомого нам Індустріального відділення Промбудбанку СРСР О. Чеханов, людина, яка знає вагу хабара.

А далі запрацював добре спаний діловий ланцюжок. О. Чеханов звертається до «брата» Г. Спасова і просить посприяти центру торгово-економічних і культурних зв'язків у отриманні 100 тисяч карбованців кредиту. І при цьому відкриває текстом пояснює, що керівники центру ладні за цю незаконну операцію дати великого хабара.

Спасов у свою чергу обіцяє Чеханову, що питання про надання кредиту може бути вирішене лише після того, як він погодить його з начальником обласного управління Промбудбанку СРСР Ренкасом.

«...3 приводу суми хабара за надання кредиту я з ним не говорив, про це з ним мовив Чеханов. У зв'язку з тим, що керівники центру були згодні на 10 відсотків річних, а в угоді я вказав 4 відсотки зі 100 тисяч карбованців, тобто 6 тисяч карбованців. 10 жовтня 1989 року кредит у сумі 100 тисяч карбованців був переведений на рахунок центру в Індустріальне відділення. 11 жовтня 1989 року в обідню перерву до мене прибув у банк Чеханов і передав мені загорнуту у папір 6 тисяч карбованців, і промовив, що ці гроші від центру за надання їм кредиту...»

(Із свідчень Г. Спасова, том 27 справи).

Головний банкір добро на змову дав. Далі все було, що називається, справою голої

банківської дії, який це рахунок і ців кредитних хункових скромно совою до тькі держ прямо-таки

Головний сир тут і сяч карбовану плату рядження були пер той — М. Рен

щожок сп сядат

«Б

І так, банківськ

ли вже ж

істше тис

добрі і

збережен

Може з

Ні стріли

вання, с

треба, а

раці на

державн

перекид

рахунок

таються

хоча й н

все ж та

вітчизня

На гор

кетирів з

«Флора»

рівня

«Ефект»

ньої ді

ньої роб

горнули

придбали

транспорт

року ос

тивувати

вже пів

І ось для

ку вироб

«Флора»

ність в с

кового к

мільйона

Так зв

го коопе

кова з у

совим. Т

шов з усі

візидив

тивувати

серйозно

Нвприс

року, в п

лесников

Спасови

надання

під час

Деякі мірку
нинішньої кр
і грядущо

Уявляю, як чнтач стомився від цієї розповіді. Дійсно, що нового у цій кримінальній справі? Хабарництво, як кажуть, існувало в усі часи і народи. Здрістова існувало і у вітчизняній історії, це явище давнє. І все-таки деяка зацікавленість справою банкірів з Дніпропетровська постає, особливо на порозі грядущого року.

Ринкова тема сьогодні, якщо мова ведеться про майбутнє нашої економіки, та й взагалі про майбутнє, як то кажуть, провідна. Але, на превеликий жаль, звучить во-

на все б
нальност
ленні ав
регулятор
подавці),
леко вже
відпраць
літь.

Нам, ад
адміністр
тичне уп
ще прий
сфері рин
університ

Не буд
ження, і
ріод, кол
мініютьс
низм це

ДЕ МЕЖА БЕЗМЕЖНОСТІ?

І справді, чи може зупинитися на першому гріку людина, яка переступила межу дозволеного? Питання, що називається, з гвинтівським відтинком.

На цій справі змовники не зупинились. Сприяли цьому, слід вважати, і своєрідна су-

пільна атмосфера, в якій тілість і розмов про ринок, де всі повинні робити свій маленький бізнес.

«...Саме страшне почалося у 1989 році. У січні меке (Г. Спасова. — Прим. авт.) викликав до себе Ренкас і по-

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ ЦЕНТР

СЕНС —

**ЦЕ
БУДЬ-ЯКІ
ВИДИ
РЕКЛАМИ!**

СЕНС —

**ЦЕ
УСТАНОВЛЕННЯ
ДІЛОВИХ
КОНТАКТІВ
В КРАЇНІ
ТА
ЗА РУБЕЖЕМ!**

Наша адреса: 252001, Київ-1, вул. Мала Житомирська 18,
телефони для довідок: 442-97-61, 434-64-96.

Фоторепортаж

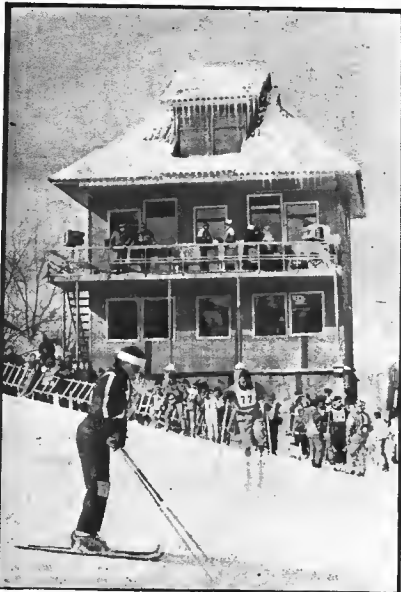
КАРПАТСЬКА
ЗИМОВА КАЗКА

Наподалік від цих місць — оспівана фаном Фрашкою сапо Тупія, да мудрий Захар Боршт у зламаних зупинках на вулиці чумачів. У туташній горіж борюся за справедливості разом із своїми побратимами-опришками легендарний Олексій Добубу.

Ще зимова карпатська казка, моя магія, притягує прихильників ендія спорту. Оптимісти вірять в те, що в недалекому майбутньому українські Карпати перетворяться на справжній центр туризму і спорту зі сфорою обслуговування і сараєм, звідки можна зустріти в альпійських країнах Європи.

Але яка телерадіо в цьому ірраціональному різні змагання. Навіть такі азартні, комплексні, як зимова Спорткада народів СРСР. Її головні події відбуваються на базі Алісавища, що поблизу селища Снова у Ялпаській області, амунолі змич. Тут — прекрасні трампліни, гірськолижні траси і дистанції для різноманітних анімацій. Базе має добру технічну оснащеність.

Фото Микола БОЧКА.

Позивні футбольної весни

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ ЗМІНЮВАТИ НЕ ТРЕБА

Як відомо, 6 березня має тріпати перший чвертьфінальний матч розіграшу Кубка кубів у футболу між ФК «Динамо» (Київ) і ФК «Барселона». Зрозуміло, що всіх цікавить, а де ж змагатимуться ці угруповання команди?

На Республіканському стадіоні столиці України, — з упевненістю відповідає директор цієї споруди Сергій Демидов.

Утім, чимало болельників дещо сумніваються відносно ідеальної готовності стадіону до гри. Адже ще свідчі з пам'яті події грудня 1989 року, коли через ожеледь, яка крижаним панцирем скрувала газон в Києві, місцеві динамівці зіграли внічию з італійською «Фіорентіною» в підсумку двох поєдинків по півгодині 1:0. Футболісти і болельники влаштували буквально канонаду з критичних записів на адресу керівництва

тодішнього Управління спорту і Республіканського стадіону.

Звідки ж отака упевненість, тепер? — Погода в С. Демидова. — Погода в грудні і березні в Києві дуже подібна. І де гарантія, що сума історія не повториться?

— Умови тоді і сьогодні на нашій арені зовсім різні. До матчів з «Фіорентіною» готували поле за допомогою «печерників» методом. Зараз же маско електроніда, який успішно прийшов обслуговувати. Тому морози нам не страшні. Гадаю, що газон 6 березня матиме хорошу якість.

Інша річ — умови для глядачів. Повний комфорт гарантувати важко. Адже погода здатна змінити будь-який кошик. Ми ще так рано ніколи не починали сезони.

— Ходили чути, що динамівці збираються проводити матч чемпіонату на своєму стадіоні...

— Чутки залишилися чути, а ФК «Динамо» підписав з нами контракт на проведення 15 матчів чемпіонату, кубкової зустрічі і кількох поєдинків євротурніра.

— Шнаго, а квитки на матч, абонементи матимуть таку ж ціну, як і раніше? — Ніні все дорожчає. І ми несемо значно більше витрат, ніж раніше. Але не лаш колектна, як то накушту, замовляю музику. Ціни на квитки та абонементи встановлює динамівський клуб.

А він також має чималий витрати на перельоти, перевезення, утримання різних служб, команд. Отож, ціни підіймуться. Якщо раніше, приміром, матч чемпіонату СРСР можна було подивитися за карбованець п'ятдесят копійок, то тепер, шановний бо-

льоніку, будь ласкавий, вкладає ще додатковий карбованець. Змінилася танка й за перегляд міжнародних поєдинків, зокрема, єврокубів. З 2.50 вона підскочить до п'яти карбованців.

Утім, ми все ж потужувалися про наших постійних глядачів, які купують шпороку абонементи. За домоалістю з клубом зробили для них десятихвилинну симулю. Тоді абонемент коштував 30 карбованців, а нині, за умов зросту ціни, його вартість лише 45 карбованців. Як бачите, підвищення незначне.

Чи очікуєте анішлаг 6 березня?

— На «Барселону» глядачі підуть охоче. Вже тепер до нас почали надходити колектинні заявки на квитки з багатьох міст країни. Сподіваюся, що й нинішня вийняття неабияк прихильність до динамівців і прирідить підтримати їх у важкому матчі.

— Що ж, Сергію Сергійовичу, бажаємо нам, щоб усе задумане здійснилося.

З директором Республіканського стадіону розмовляв
Віктор БРАНИШКІЙ.

Перший чвертьфінальний матч розіграшу Кубка кубів з футболу між динамівцями Києвом і іспанською «Барселона» відбудеться 6 березня цього року на Республіканському стадіоні столиці України.

З потону повідомлень

ФУТБОЛ. Супарників динамівців Києва у розіграші Кубка кубів — лідар чемпіонату Іспанії «Барселона» — у черговому турі національної першості програє у гостях клубові «Ов'єдо» — 0:1. У «Барселоні» 29 очок, на чотирнадцять менше у мадридському «Атлетіко».

А київці, які готуються до сезону в Німеччині, вкотре не вдало провели турнір міжфутболу в Штутгарті. Наші земляки поступилися в усіх матчах: «Боруссії» (Мюнхен-Гладбах) — 1:3 (гол у динамівців забив Шматоваленко), «Штутгарту» Кіккерсу — 2:0 (Гринча та Мухомедов), «Кельну» — 1:2 (Корні).

Вчора у Держкомітеті у справах молоді, фізичної культури

і спорту УСРР відбулася нарада старших тренерів команд другої ліги республіки. Голова Федерації футболу УСРР М.Фоміч розповів про умови проведення чемпіонату і розіграшу Кубка України. Голова суддівської колегії Федерації футболу України А. Попов повідомив наставників футбольних команд про те, як арбітри боротимуться з порушеннями. Після наведених керівників Федерації футболу провели індивідуальні бесіди з тренерами. Було також й жереківання розіграшу Кубка України, але жай змаганнями команди другої ліги.

БАСКЕТБОЛ. Чемпіонат СРСР, виліт, жинки, «Динамо» (Київ) — «Будівельник» (Фрунзе) — 120:85.

ХОКЕЙ. Суперсерія: СРСР — НХЛ «Ванкувер Кенікс» (Канада) — ЦСКА (СРСР) — 3:4.

ЛЕГКА АТЛЕТІКА. Під час виступу на зовнішніх змаганнях зимового розіграшу Кубка СРСР у Донецьку олімпійський чемпіон і рекордсмен світу Сергій Бубка, стрибнувши з жердинкою на 5,90, показав кращий результат сезону.

Відомий канадський спринтер Бен Джонсон уперше стартував після дворічної перерви, позбавленої з допинговим скандалом, на змаганнях у приміщенні в місті Гамільтоні (провінція Онтаріо, Канада). Разом із Джонсоном на старт вийшли чотиріох бігуни, які показали найшвидші секунди у сезоні-90.

Виграв забіг — на 50 метрів американець Деворн Кенніс. А Бен фінішував другим, поступившись переможцеві 0,02 секунди.

АТОРАЛІ. Парин, 15 січня (ТАРС). Тільки десять машин змінили у поваленому дитні до фінішу 12-го етапу ралі Парин — Декор між магістральними містами Немта та Тинні (482 км). Серед них і «КамАЗ» Володимира Голца, який був лідером і став переможцем у класі вантажних машин.

Серед спортивних прототипів виграє переміг на етапі швед Ерікссон (мюнхен), другим був його товариш по клубу француз П'єр Леріт, третім — Патрік Тамбе на «Ладі».

